

سلسله نشست های

الهیات کاربردی

♦ گزارش نشست اول:

چیستی و لزوم الهیات کاربردی

برگزارکنندگان:

انجمن علمی میان رشته‌ای مآهاد و انجمن علمی مدرسی
معارف اسلامی دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد

سلسله نشست‌های هیات کاربردی

نشست اول :

چیستی و لزوم هیات کاربردی

دکتر امیر راستین

(عضو هیئت علمی گروه فلسفه
دانشگاه فردوسی مشهد)

یکشنبه، ۵ آذر ۱۴۰۲

۱۲ الی ۱۴

آمفی تئاتر شیخ طوسی دانشکده هیات

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارش اولین نشست از سلسله نشست‌های الهیات کاربردی:

اولین نشست از سلسله نشست‌های الهیات کاربردی تحت عنوان "چیستی الهیات کاربردی و ضرورت بحث از آن" در ۵ آذر ۱۴۰۲ با ارائه دکتر امیر راستین در دانشکده الهیات فردوسی برگزار شد. گفتنی است که به موازات این دوره که پذیرای عموم نخبگان و اساتید است؛ در سطح اساتید نیز جلسات هم‌اندیشی- با عنوان الهیات کاربردی، در حال برگزاری است که تا کنون جلسه اول آن با موضوع "الهیات و مراقبت‌های معنوی" با حضور اساتید دانشکده الهیات فردوسی برگزار شده است.

دکتر امیر راستین ارائه خود را با طرح این پرسش آغاز نمود که "آیا چیزی تحت عنوان الهیات غیرکاربردی وجود دارد؟" و در مقام پاسخ با بهره‌گیری از ادبیات دینی و اصطلاحاتی همچون "علم نافع" و تقارن "معرفت و عمل" بر لزوم امتداد الهیات و اصالت الهیات کاربردی تاکید نمود.

در ادامه وی خاستگاه قرائت رایج الهیات کاربردی یا الهیات عملی را مسیحیت دانست و افزود: امروزه آموزش الهیات عملی در مسیحیت، دست‌کم شامل سه بخش تبلیغ، تدریس و مشاوره می‌باشد که در دو بخش آخر به کشیشان و متولیان کلیسا آموزش داده می‌شود که چگونه در شرایط مختلف با مردم ارتباط برقرار کرده و به حل مشکلات یا تسکین آنان پردازند که از رهگذر آن زمینه از اقبال مردم به دین و اخلاق مهیا شود.

این شاخه از الهیات در فضای الهیات مسیحی اولین بار توسط شلایر ماخر در کتاب :

Brief Outline of Theology as a Field of Study

مطرح شده است. در سنت اسلامی نیز کتاب مسکن الفواد از شهید ثانی را به عنوان یکی از مصادیق الهیات عملی میتوان برشمرد. گفتنی‌ست این کتاب که مشتمل بر روایات و بخش‌هایی از متون مقدس است که مخاطب اصلی آن افراد داغ دیده و موثر در تسلی و تسکین است.

استادیار فلسفه دانشگاه فردوسی در ادامه حقیقت الهیات کاربردی و عمل‌گرا (Practical Theology) را امتداد الهیات در ساحت کنش انسانی دانست که در واقع تلاقی‌گاه و عرصه‌ی پیوند جنبه‌های نظری و عملی الهیات با یکدیگر است. برخی از ابعاد الهیات کاربردی عبارتند است:

۱. الهیات عملی که وظیفه آن پایش اعمال الهیاتی است و به کشف رابطه متقابل نظر و عمل به منظور بهبود این رابطه و پر کردن فاصله الهیات نظری و زندگی دینی می‌پردازد.

چهار پرسش و وظیفه‌ای که ریچارد ازمر برای الهیات عملی بر می‌شمارد به اختصار عبارتند از:

۱- چه چیزی در حال اتفاق افتادن است؟

۲- چرا آن امر در حال اتفاق افتادن است؟

۳- چه چیزی باید اتفاق بیفتد؟

۴- چگونه ما باید واکنش نشان دهیم؟

۲. **الهیات زندگی:** که ضمن آن تلاش می‌شود مسائل روزمره (خیابانی) خصوصاً مسائل جدید و پیچیده دوره مدرن به کمک دین حل گردد.

۳. **الهیات مضاف:** که به منظور نقش آفرینی بهتر الهیات در صورت بندی اقتضائات زندگی انسان معاصر پدید آمدند. الهیات مضاف می‌کوشد با فهم و تبیین مناسبات الهیات و عرصه‌های گوناگون زندگی زمینه امتداد اندیشه تا متن زندگی انسان را مهیا کنند. از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

الهیات سیاست (حکمرانی)

الهیات هوش مصنوعی

الهیات سلامت

الهیات رنج

الهیات محیط زیست و...

پیش از پرسش و پاسخ و در بخش نهایی ارائه، **پیشنهاداتی** برای امتداد حداکثری و کاربردی تر شدن الهیات مطرح شد که مورد توجه حضار به ویژه دانشجویان قرار گرفت. این پیشنهادات در دو بخش ارائه شد. مخاطب بخش نخست؛ که بی‌شبهت به مطالبه نبود؛ سیاست‌گذاران عرصه علم و معرفت بودند. در بخش دوم نیز ایده‌های برای دانشجویان دغدغه‌مند و عموم الهیات‌پژوهان مورد اشاره واقع شد.

از جمله اقداماتی که **سیاست‌گذاران** می‌توانند انجام دهند، بازنگری سرفصل‌های موجود، تاسیس رشته‌های جدید کاربردی یا برگزاری دوره‌های مناسب، تجویز و تشویق دانشجویان به شرکت در دوره‌های کارآموزی و... است.

و از جمله کارهایی که **الهیات‌پژوهان** می‌توانند انجام دهند، مطالعات و پژوهش‌های بین رشته‌ای، ارتباط با جامعه و صنعت، شرکت در دوره‌های مهارت محور، جلسات و کارگاه‌های مرتبط و... می‌باشد.

در آخر این نشست هم **سوالاتی** در رابطه با این که جایگاه الهیات بصورت عملی برای کاهش رنج‌های بشر- کجاست؟ چگونه می‌توان الهیات را از شکل نظری و سنتی به شکل عملی و متناسب با نیازهای عصر- مدرن در آورد تا زمینه ارتباط گیری بیشتر مخاطبان با آن مهیا شود؟ و... از جانب دانشجویان مطرح گردید و تاحدودی بدان پاسخ داده شد.

المكان برسیت

راه ارتباطی :

کانال ایستا و تلگرام انجمن علمی ماهاد: @mahad313

کانال ایستا و تلگرام انجمن علمی مدرسی معارف: @maaref_fum

اینستاگرام انجمن علمی ماهاد: mahad_313